

2. Ünite: Ekran Tasarımı

Konu: TextView (Metin Görünümü)

Merhaba arkadaşlar! 🙌

Bugünkü dersimizde Android uygulamalarının en çok konuşan, en çok bilgi veren elemanını inceleyeceğiz: TextView. Uygulamanızda kullanıcıya bir şeyler söylemek istiyorsanız (örneğin: "Hoş geldiniz", "Skor: 100" veya "Lütfen bekleyiniz"), kullanacağınız araç budur.

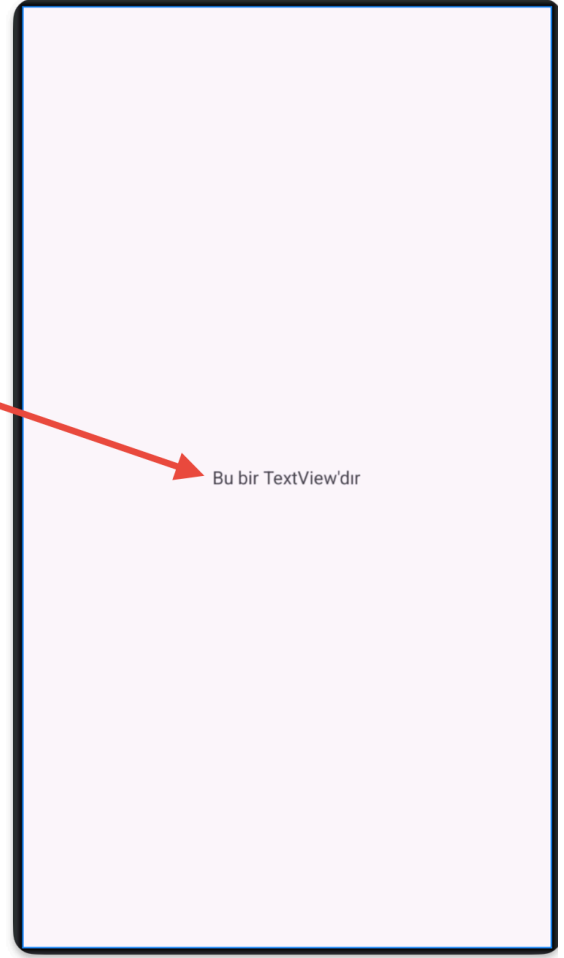
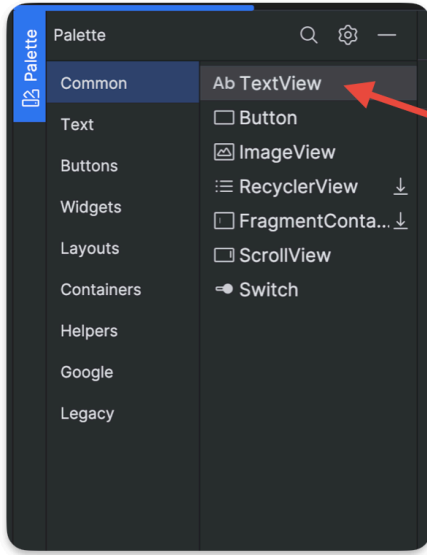
---

1. TextView Nedir?

TextView, mobil cihazın ekranında metin göstermek için kullanılan en temel bileşendir¹.

- **Kullanıcı değiştiremez:** Sadece okuma amaçlıdır (Read-only).
- **Her yerde kullanılır:** Başlıklarda, açıklamalarda, etiketlerde...

Benzetme: Müzedeki tabloların altındaki bilgi kartları gibidir. Bakarsınız, okursunuz ama üzerini karalayamazsınız.

1.1. Tasarım Ekranına Ekleme Yöntemleri

Bir TextView'ı ekrana iki şekilde koyabiliriz:

A. Sürükle-Bırak Yöntemi (Palette)

En kolayı budur.

1. Android Studio'da **Design** sekmesine geçin.
2. Sol taraftaki **Palette** panelini açın.
3. **Common** veya **Text** kategorisine tıklayın.
4. **TextView** ögesini tutup telefon ekranına sürükleyin.

B. XML Kodlama Yöntemi

Gerçek bir yazılımcı gibi kod yazarak eklemek istersek `activity_main.xml` dosyasının **Code** kısmına şunu yazarız:

XML

```
<TextView
    android:id="@+id/benimMetnim"
    android:layout_width="wrap_content"
    android:layout_height="wrap_content"
    android:text="Merhaba Gençler!" />
```

1.2. TextView Özellikleri (Attributes)

Bir TextView'ın rengini, boyutunu ve stilini değiştirmek için "Niteliklerini" (Attributes) kullanırız. İşte en sık kullanacaklarınız4:

Özellik (Attribute)	Ne İşe Yarar?	Örnek Değer
<code>android:id</code>	Java kodunda bu elemanı bulmak için kullandığımız kimlik numarasıdır.	<code>@+id/baslikText</code>
<code>android:text</code>	Ekranda kullanıcıya gösterilecek yazıdır.	<code>"Bilişim Teknolojileri"</code>
<code>android:textSize</code>	Yazının büyüklüğüdür. Genelde sp birimi kullanılır.	<code>"24sp"</code>
<code>android:textColor</code>	Yazının rengidir. Renk kodları (Hex) kullanılır.	<code>"#FF0000"</code> (Kırmızı)
<code>android:textStyle</code>	Yazıyı kalın (bold) veya eğik (italic) yapar.	<code>"bold"</code>
<code>android:textAllCaps</code>	<code>true</code> yapılırsa, küçük harfle yazsanız bile hepsi BÜYÜK HARF görünür.	<code>"true"</code>
<code>android:padding</code>	Metnin kendi kutusu içindeki kenar boşluğudur (iç boşluk).	<code>"20dp"</code>

1.3. Örnek Uygulama: Renkli ve Büyük Yazı

Hadi kodla oynayalım! XML tarafında bir TextView'ı şöyle süsleyebiliriz. Bu kodu `Split` veya `Code` ekranına yapıştırıp sonucu görebilirsiniz:

XML

```
<TextView
    android:id="@+id/ozelMetin"
    android:layout_width="wrap_content"
    android:layout_height="wrap_content"
    android:text="Bilişim"
```

```
android:textSize="50sp"  
android:padding="25dp"  
android:textColor="#0000EE" />
```

Bu kod ekranda mavi renkli, 50sp boyutunda dev bir "Bilişim" yazısı oluşturur.

1.4. Java ile Müdahale Etmek (Programatik Yaklaşım)

Tasarım ekranında yazdığımız yazı hep sabit kalır. Ama biz program çalışırken (örneğin bir butona basınca) yazının değişmesini istersek **Java** kodlarını kullanırız¹².

Bunun için `MainActivity.java` dosyasına gideriz:

Adım 1: Tanımlama ve Bağlama

Önce Java'ya "Benim tasarımımda bir TextView var, onu bul" demeliyiz.

Java

```
// 1. TextView sınıfından bir değişken oluştur  
TextView benimYazim;  
  
// 2. onCreate metodunun içinde ID'si ile bul ve eşleştir  
benimYazim = findViewById(R.id.ozelMetin);
```

Adım 2: İçeriği Değiştirme

Artık benimYazim değişkeni ile ekrandaki yazıya hükmedebiliriz¹³.

Java

```
// Metni "Kodlamayı Seviyorum" olarak değiştir.  
benimYazim.setText("Kodlamayı Seviyorum");
```

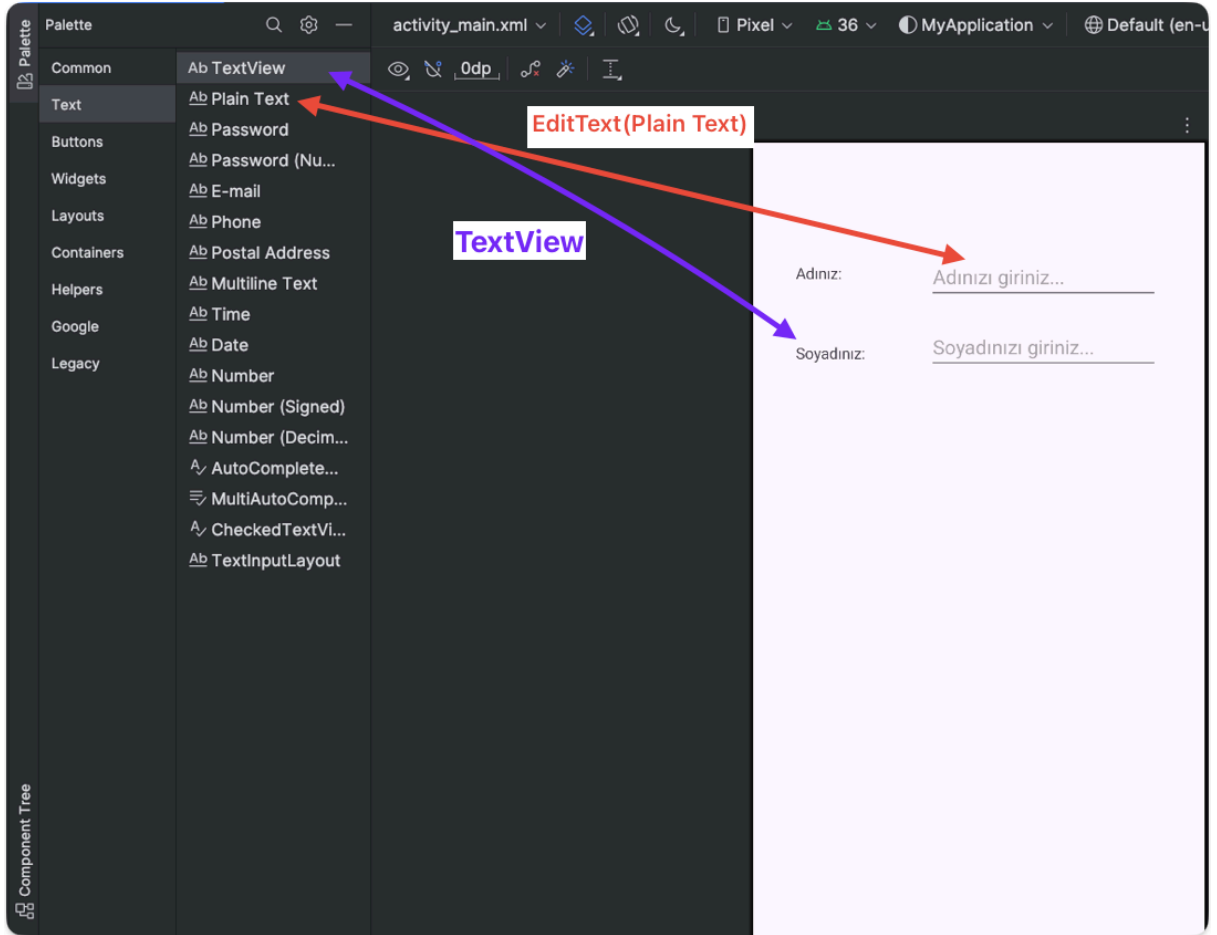
2. EditText Nedir?

TextView ile ekrana yazı yazmıştık ama kullanıcı buna cevap veremiyordu. Şimdi EditText ile kullanıcıdan veri alıcaz! Bir üye kayıt formu, bir mesajlaşma kutusu veya hesap makinesi yapmak istiyorsanız, EditText sizin en iyi dostunuzdur.

EditText, kullanıcının içine metin veya sayı girebildiği, düzenlenebilir bir metin kutusudur. Aslında o da bir `TextView` 'dır ama "yazılabilir" özellikler eklenmiştir.

- **Klavye Kontrolü:** Tıklandığında otomatik olarak klavye açılır.
- **İpucu (Hint):** Kutucuk boşken kullanıcıya ne yazması gerektiğini silik bir yazıyla söyler.

Benzetme: Sınav kağıtlarındaki "Adınız Soyadınız: ....." boşluğu gibidir. Oraya siz yazarsınız.

2.1. En Önemli Özellikler (Attributes)

EditText'i EditText yapan özellikler şunlardır:

Özellik (Attribute)	Ne İşe Yarar?	Örnek
android:id	Java'da bu kutudaki yazıyı almak için kullanacağımız kimlik.	@+id/editKullaniciAdi
android:hint	Kutu boşken görünen silik ipucu yazısı.	"Adınızı giriniz"

android:inputType

(Çok Önemli!) Klavyenin türünü ve yazının görünüşünü belirler.

text , **number** ,
textPassword

2.2. InputType: Hangi Veriyi Alacağız?

İşte burası çok kritik! Kullanıcıdan ne istediğinize göre **inputType** özelliğini değiştirmeniz gerekir. Bu özellik, telefonda açılacak klavyeyi de değiştirir.

A. Düz Metin (**textPersonName** veya **text**)

En temel halidir. Harf, sayı, sembol... Her şeyi yazabilirsiniz.

- **Kullanım:** İsim, Mesaj, Adres.
- **Klavye:** Standart harf klavyesi açılır.

B. Sadece Sayı (**number**)

Kullanıcının sadece rakam girmesini sağlar. Harf girmeye çalışsa bile klavyede harfler çıkmaz.

- **Kullanım:** Yaş, Telefon Numarası, Miktar.
- **Klavye:** Sadece rakamların olduğu klavye açılır.

C. Şifre (**textPassword**)

Kullanıcının yazdığı karakterleri gizler (nokta veya yıldız şeklinde gösterir).

- **Kullanım:** Üye girişi, Pin kodu.
- **Görünüm:** Yazdıklarınız **.....** şeklinde görünür.

2.3. Kodlayalım! (XML ve Java)

Tasarım (XML) Kısmı

Hadi bir giriş ekranı için kullanıcı adı ve şifre kutusu yapalım.

XML

```
<EditText  
    android:id="@+id/editAd"  
    android:layout_width="match_parent"  
    android:layout_height="wrap_content"
```

```
android:hint="Kullanıcı Adınızı Giriniz"  
android:inputType="textPersonName" />
```

```
<EditText  
    android:id="@+id/editSifre"  
    android:layout_width="match_parent"  
    android:layout_height="wrap_content"  
    android:hint="Şifrenizi Giriniz"  
    android:inputType="textPassword" />
```

```
<EditText  
    android:id="@+id/editYas"  
    android:layout_width="match_parent"  
    android:layout_height="wrap_content"  
    android:hint="Yaşınız"  
    android:inputType="number" />
```

Kod (Java) Kısmı

Tasarımı yaptık, peki kullanıcının yazdığı yazıyı Java'da nasıl alacağız?

Java

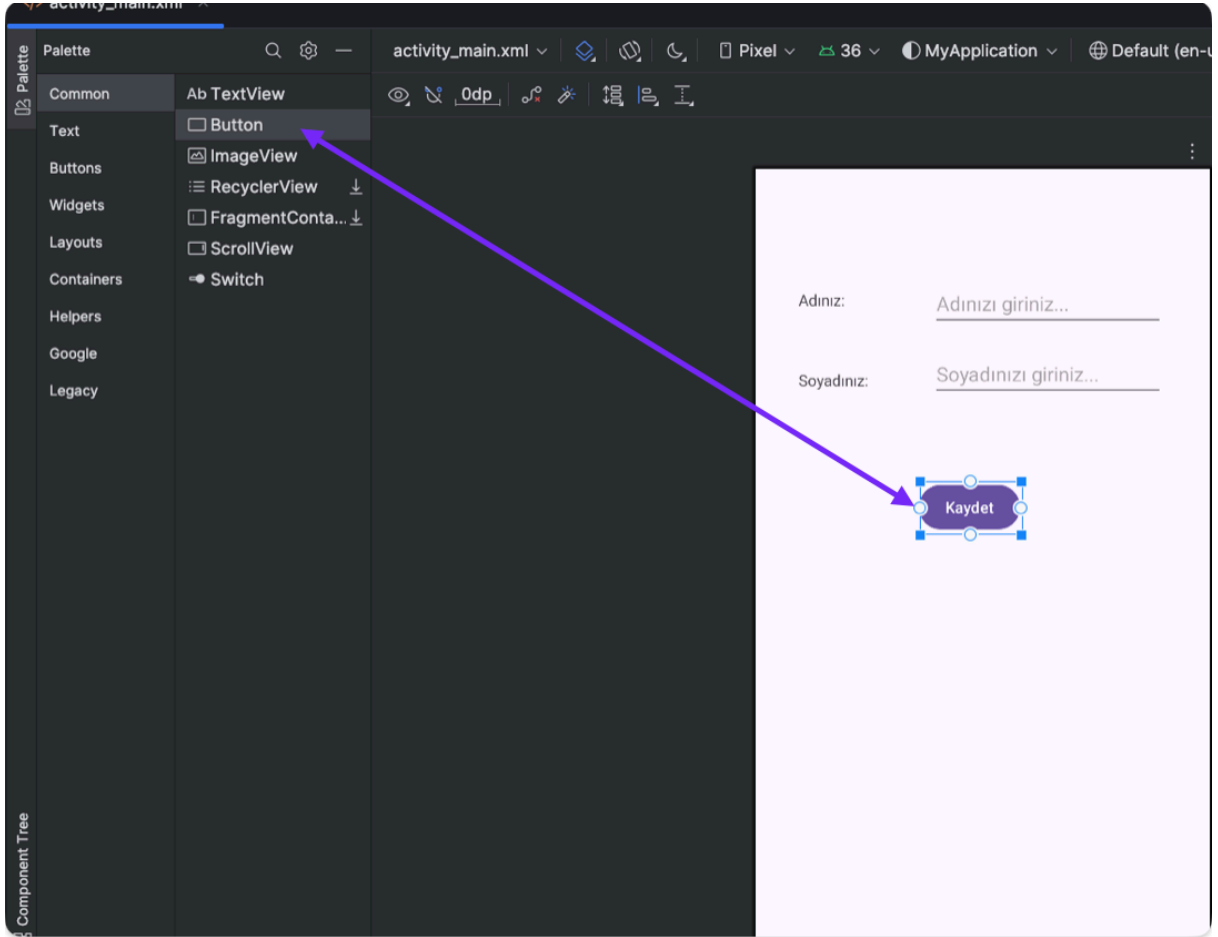
```
// 1. Tanımla  
EditText adKutusu;  
EditText sifreKutusu;  
  
// 2. Bağla (onCreate içinde)  
adKutusu = findViewById(R.id.editAd);  
sifreKutusu = findViewById(R.id.editSifre);  
  
// 3. Veriyi Al (Genelde bir butona basılınca yapılır)  
String gelenAd = adKutusu.getText().toString(); // "toString()" çok önemli!  
String gelenSifre = sifreKutusu.getText().toString();
```

3. Button Nedir?

Button, üzerine tıklandığında veya dokunulduğunda bir **eylemi (işlemi)** başlatan bileşendir.

- **Tetikleyicidir:** Bir kod bloğunu çalıştırmak için "Başla" işaretini verir.
- **İnteraktifir:** Tıklandığında renk değiştirebilir veya ses çıkarabilir (Geri bildirim verir).

Günlük Hayat Benzetmesi: Evinizdeki lamba anahtarı gibidir. Anahtara (Button) basarsınız ve elektrik (Kodlar) devreye girip lambayı (Eylemi) yakar.

3.1. Tasarım Ekranına Ekleme

A. Sürükle-Bırak (Palette)

1. **Palette** panelinden **Buttons** kategorisine gelin.
2. En üstteki **Button** ögesini tutup ekranın istediğiniz yerine bırakın.
3. *Unutmayın:* ConstraintLayout kullanıyorsanız, butonun sağ-sol-üst-alt yaylarını bağlamayı unutmayın!

B. Kod ile Ekleme (XML)

Tasarımcı gibi düşünmek istiyorsanız kod tarafında şöyle yazarız:

XML

```
<Button
    android:id="@+id/btnGonder"
    android:layout_width="wrap_content"
    android:layout_height="wrap_content"
    android:text="Mesajı Gönder"
    android:backgroundTint="#FF5722" />
```

3.2. Button'ın Süper Güçleri (Attributes)

Button da bir `View` olduğu için `layout_width` veya `layout_height` gibi özellikleri vardır. Ama onu özel yapan bazı nitelikler şunlardır:

Özellik (Attribute)	Ne İşe Yarar?	Örnek
<code>android:text</code>	Düğmenin üzerinde yazacak yazı.	"Giriş Yap"
<code>android:backgroundTint</code>	Düğmenin arka plan rengi.	"#4CAF50" (Yeşil)
<code>android:onClick</code>	(Çok Önemli!) Düğmeye tıklandığında Java'da hangi fonksiyonun çalışacağını belirtir.	"tiklamaIslemi"
<code>android:enabled</code>	Düğmenin çalışıp çalışmayacağını belirler. <code>false</code> yaparsanız sönük görünür ve tıklanamaz.	"true" / "false"

3.3. Tıklama Olayı 🙌

Bir butona tıklandığını anlayanın iki ana yolu vardır. Kitabımızda (Sayfa 64) en pratik yöntem olan **XML üzerinden bağlama** anlatılmıştır.

Yöntem 1: XML `onClick` Özelliği (Eski Yol)

Adım 1: XML Dosyasına Emir Verin

Butonun koduna `android:onClick="selamVer"` satırını ekleyin. Bu, "Bana tıklanırsa Java'daki selamVer isimli metodu bul ve çalıştır" demektir.

XML

```
<Button
    android:id="@+id/btnSelam"
    android:layout_width="wrap_content"
    android:layout_height="wrap_content"
    android:text="Selamla"
    android:onClick="selamVer" /> ``
```

Adım 2: Java'da Karşılalım

`MainActivity.java` dosyasına gidin ve aynı isimle bir metod (fonksiyon) oluşturun.

Java

```
// Bu metodun ismi XML'deki onClick ile AYNI olmalıdır!
public void selamVer(View view) {
    // Tıklanınca ne olsun?
    Toast.makeText(this, "Merhaba Dünya!", Toast.LENGTH_SHORT).show();
}
```

Dikkat: Metodun public olması, void olması ve parantez içinde (View view) parametresini alması zorunludur. Yoksa uygulama çöker! 💥

Yöntem 2: Java Listener (Yeni Yol)

Bu yöntem daha çok kod yazmayı gerektirir ama daha esnektir (ileride çok kullanacağız).

Java

```
// 1. Butonu Tanımla
Button benimButonum = findViewById(R.id.btnSelam);

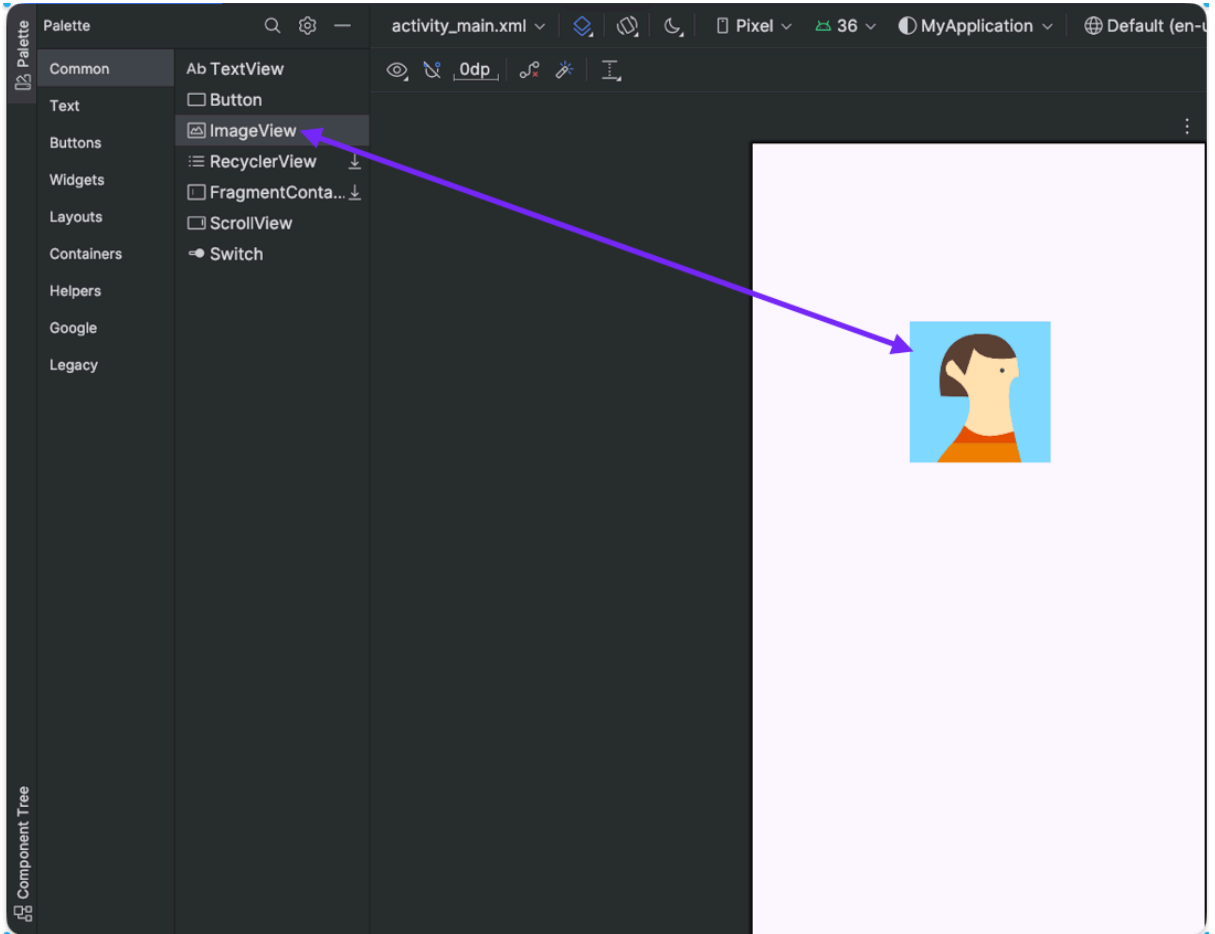
// 2. Dinleyici (Listener) Tak
benimButonum.setOnClickListener(new View.OnClickListener() {
    @Override
    public void onClick(View v) {
        // Buraya tıklama kodları gelecek
        Toast.makeText(getApplicationContext(), "Butona Tıklandı!", Toast.LEN
```

```
GTH_LONG).show();  
}  
});
```

4. ImageView Nedir?

Uygulama arayüzünde resim dosyalarını (PNG, JPG, GIF vb.) görüntülemek için kullanılan bileşendir1.

Benzetme: Evinizdeki boş fotoğraf çerçevesi gibidir. İçine istediğiniz fotoğrafı koyabilirsiniz, değiştirebilirsiniz ama çerçeve (ImageView) orada durur.

4.1. İlk Adım: Resmi Projeye Ekleme 📁

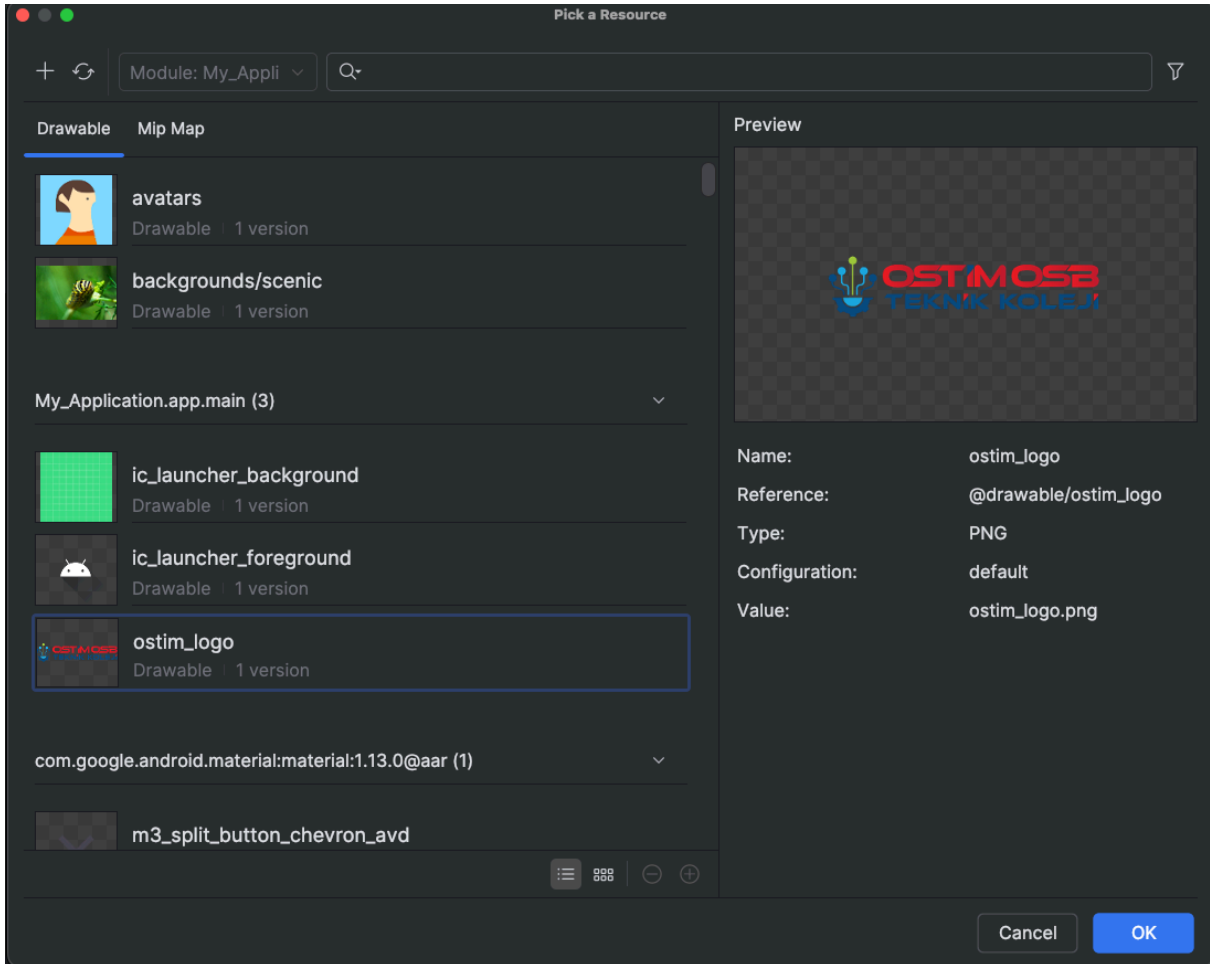
Kod yazmadan önce, kullanacağımız resmi Android Studio'nun içine atmamız gerekir. Bu işlem çok kritiktir!

Nasıl Yapılır?

1. Bilgisayarınızdaki resmi kopyalayın (Ctrl+C).
2. Android Studio'da sol taraftaki proje ağacından **res** klasörünü açın.
3. **drawable** klasörüne sağ tıklayın ve **Paste (Yapıştır)** deyin.
4. Çıkan kutucukta **drawable** seçeneğini seçin (drawable-v24 değil!).

⚠ ÇOK ÖNEMLİ KURALLAR:

- Resim isimlerinde **Türkçe karakter** (ç, ş, ı, ö, ü, ğ) kullanmayın!
- **Boşluk** bırakmayın (yerine **_** alt çizgi kullanın).
- İsim **sayı** ile başlamamalı.
- *Doğru Örnek:* `okul_manzarasi.jpg`
- *Yanlış Örnek:* `Okul Manzarası 1.jpg`

4.2. Tasarım Ekranına Ekleme

A. Palette Yöntemi

1. **Palette** panelinden **Common** veya **Widgets** sekmesine gelin.
2. **ImageView** ögesini tutup ekrana sürükleyin.
3. Bıraktığınız anda size "Hangi resmi koyayım?" diye soran bir pencere açılır (**Pick a Resource**). Buradan **drawable** 'a attığınız resmi veya hazır ikonları seçebilirsiniz.

B. XML Kodlama Yöntemi

activity_main.xml dosyasının **Code** kısmına şunu yazarak da ekleyebilirsiniz:

XML

```
<ImageView
    android:id="@+id/resimKutusu"
    android:layout_width="match_parent"
    android:layout_height="200dp"
    android:src="@drawable/mebloga" />
```

Not: **src** (source), kaynağı belirtir. **@drawable/resim_adi** diyerek resmimizi çağırırız3.

4.3. ImageView'ın Süper Güçleri (Attributes)

ImageView'ı yönetmek için şu özellikleri çok sık kullanırız4:

Özellik (Attribute)	Ne İşe Yarar?
android:src	Ekranda gösterilecek resmin kaynağını/adresini belirtir.
android:scaleType	(En Önemlisi!) Resmin çerçevenin içine nasıl sığacağını belirler.
android:maxWidth	Resmin olabileceği en büyük genişliği sınırlar.
android:maxHeight	Resmin olabileceği en büyük yüksekliği sınırlar.
android:tint	Resmin üzerine renk filtresi atar (Örneğin siyah bir ikonu kırmızıya boyamak için).

4.4. scaleType: Resim Nasıl Sığacak?

Bazen resim çerçeveden büyük, bazen küçük olabilir. **scaleType** özelliği ile resmin nasıl davranacağını seçeriz. İşte en popüler seçenekler5:

- **fitXY** : Resmi çerçevenin boyuna uydurmak için **sündürür (gerer)**. Resim basık veya uzun görünebilir. (En-boy oranı bozulur).

- **centerCrop** : Resmi, çerçeveyi tamamen dolduracak şekilde büyütür ve ortalar. Fazlalık kısımları **kırpar (keser)**.
- **fitCenter** : Resmin tamamını gösterir ve ortalar. Resim bozulmaz ama kenarlarda **boşluk kalabilir**.
- **fitStart** / **fitEnd** : Resmi bozmadan çerçevenin başına (sol/üst) veya sonuna (sağ/alt) yaslar.

4.5. Java ile Resim Değiştirme

Uygulama çalışırken bir butona basıldığında resmi değiştirmek istersek ne yapacağız?

Senaryo: "Değiştir" butonuna basınca manzara resmi yerine logo gelsin.

Java

```
// 1. Tanımla
ImageView benimResmim;
Button butonDegistir;

// 2. Bağla (onCreate içinde)
benimResmim = findViewById(R.id.resimKutusu);
butonDegistir = findViewById(R.id.btnDegistir);

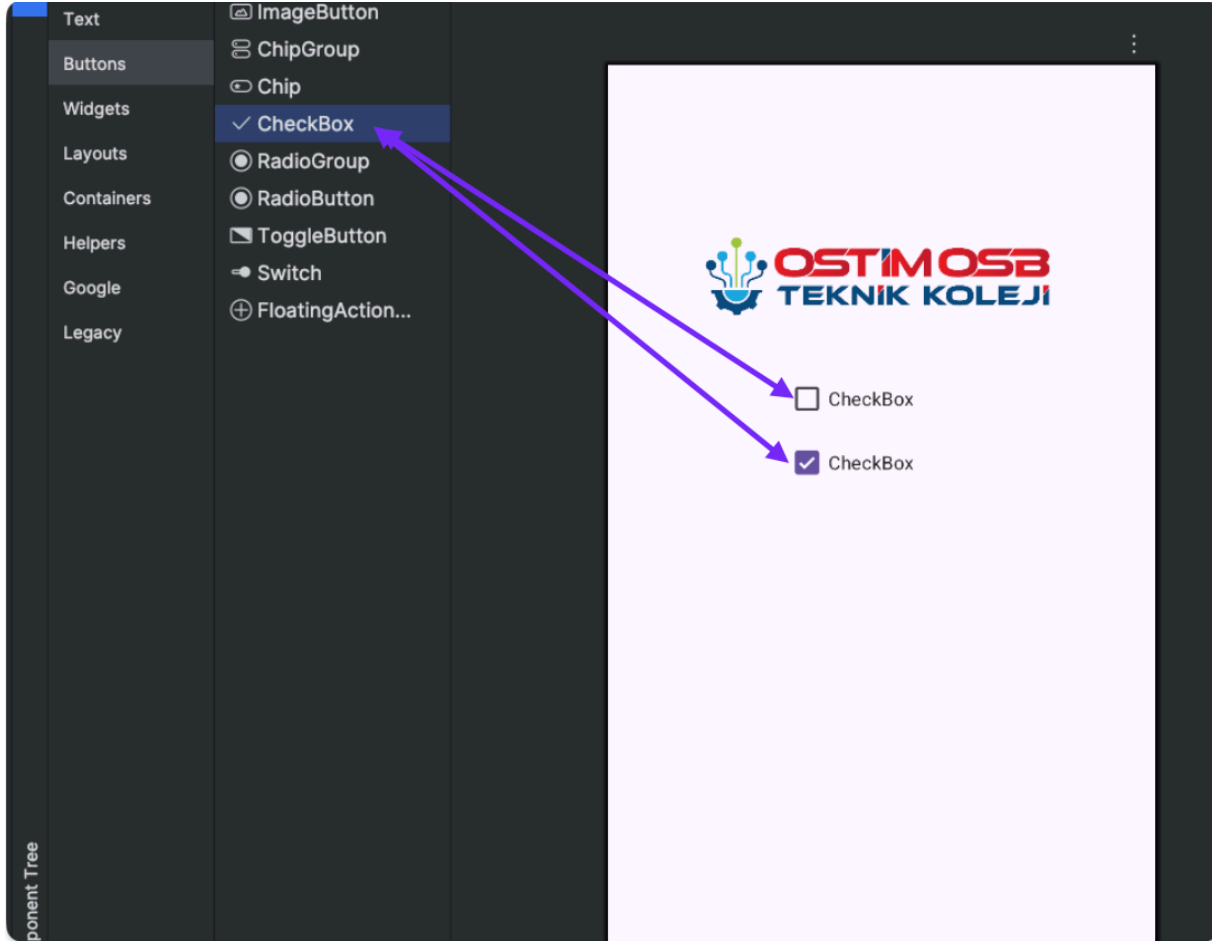
// 3. Değiştir (Butona tıklanınca)
butonDegistir.setOnClickListener(new View.OnClickListener() {
    @Override
    public void onClick(View v) {
        // "yeni_resim" ismindeki dosyayı göster
        benimResmim.setImageResource(R.drawable.yeni_resim);
    }
});
```

5. CheckBox Nedir?

CheckBox, kullanıcının bir veya birden fazla seçeneği işaretlemesine (veya işaretini kaldırmasına) olanak tanıyan bir bileşendir.

- **Çoklu Seçim:** `RadioButton` 'dan farkı budur; birden fazla `CheckBox` aynı anda seçilebilir.
- **İki Durumlu:** Sadece iki hali vardır: Seçili (Checked) veya Seçili Değil (Unchecked).

Günlük Hayat Benzetmesi: Bir pizza siparişi verirken "Mantar olsun", "Sucuk olsun", "Biber olsun" diye seçtiğiniz o liste var ya? İşte onlar `CheckBox`'tır! 🍕

5.1. Tasarım Ekranına Ekleme

A. Palette Yöntemi

1. **Palette** panelinden **Buttons** kategorisine gelin.
2. **CheckBox** ögesini tutup ekrana sürükleyin.
3. İçindeki yazıyı değiştirmek için **Attributes** panelinden `text` özelliğini bulun.

B. Kod ile Ekleme (XML)

`activity_main.xml` dosyasının **Code** kısmına şunu yazarak da ekleyebilirsiniz:

XML

```
<CheckBox
    android:id="@+id/checkMuzik"
    android:layout_width="wrap_content"
    android:layout_height="wrap_content"
    android:text="Müzik Dinlemek"
    android:checked="false" />
```

5.2. CheckBox'ın Süper Güçleri (Attributes)

CheckBox'ı yönetmek için şu özellikleri kullanırız:

Özellik (Attribute)	Ne İşe Yarar?	Örnek
<code>android:text</code>	Kutucuğun yanında yazacak açıklama metni.	<code>"Kitap Okumak"</code>
<code>android:checked</code>	Başlangıçta kutucuğun işaretli gelip gelmeyeceğini belirler.	<code>"true"</code> (İşaretli) / <code>"false"</code> (Boş)
<code>android:buttonTint</code>	Kutucuğun rengini değiştirir.	<code>"#FF0000"</code> (Kırmızı kutucuk)

5.3. Java ile Kontrol Etme: "Seçtin mi, Seçmedin mi?"

Kullanıcının kutuyu işaretleyip işaretlemediğini anlamak için Java'da `isChecked()` komutunu kullanırız. Bu komut bize `true` (seçili) veya `false` (seçili değil) cevabını verir.

Senaryo: Bir "Hobiler" uygulaması yapalım. Kullanıcı "Spor" kutusunu seçip butona basınca ekrana mesaj verelim.

XML Tarafı:

XML

```
<CheckBox
    android:id="@+id/checkSpor"
    android:layout_width="wrap_content"
    android:layout_height="wrap_content"
```

```
        android:text="Spor Yapmak" />

<Button
    android:id="@+id/btnKontrol"
    android:layout_width="wrap_content"
    android:layout_height="wrap_content"
    android:text="Kaydet" />
```

Java Tarafı (MainActivity.java):

Java

```
// 1. Tanımla
CheckBox sporKutusu;
Button kaydetButonu;

// 2. Bağla (onCreate içinde)
sporKutusu = findViewById(R.id.checkSpor);
kaydetButonu = findViewById(R.id.btnKontrol);

// 3. Kontrol Et (Butona tıklanınca)
kaydetButonu.setOnClickListener(new View.OnClickListener() {
    @Override
    public void onClick(View v) {
        // Kutucuk işaretli mi?
        if (sporKutusu.isChecked()) {
            Toast.makeText(getApplicationContext(), "Sporu seviyorsun, harika!", Toast.LENGTH_SHORT).show();
        } else {
            Toast.makeText(getApplicationContext(), "Belki spora başlamalısın.", Toast.LENGTH_SHORT).show();
        }
    }
});
```